

Hyvinvointitoimialan talousarvioesitys 2025

Hyvinvointilautakunta 26.09.2024 § 78
430/02.02.00/2024

Valmistelu

Hyvinvointijohtaja Kaisa Rauvala, johtava rehtori Piia Hulkkonen, Vapaa-aikapäällikkö Marke Rautiala, varhaiskasvatuspäällikkö Johanna Kälve

Kemin kaupungin hallintosäännön 18 §:n mukaan lautakunta päättää talousarvioehdotuksen ja toimintaa ohjaavien strategisten asiakirjojen hyväksymisestä. Kaupunginhallitus päätti talousarvioraamin vuodelle 2025 kokouksessaan 27.5.2024 § 188.

Hyvinvointilautakunnan TA 2025 iltakoulu pidettiin 11.9.2024. Hyvinvointijohtaja ja päälliköt esittelivät talousarviovalmistelun taloudelliset ja toiminnalliset muutokset vuoteen 2024 verrattuna. Talousarvion valmistelua jatkettiin esittelyjen ja keskustelun pohjalta.

Lautakuntien tulee toimittaa talousarvioesityksensä 27.9.2024 mennessä talouspalveluihin. Esitykseen tulee sisältyä talousarvioesitys, toimialan keskeiset strategiaa toteuttavat projektit (3-5 kpl), tulevan vuoden hankkeet, joihin saadaan ulkopuolista rahoitusta, mahdolliset investointiesitykset sekä henkilöstösuunnitelma.

Kaupunginvaltuuston ja -hallituksen talousseminaarit pidetään lokamarraskuussa. Taloussuunnitelma ja talousarvio käsitellään kaupunginhallituksessa 25.11.2024 ja kaupunginvaltuustossa 9.12.2024.

Talousarvioraamin 2025 pohjana on talousarvio 2024, johon on lisätty 3 % palkankorotus. Hyvinvointitoimialan menoihin on lisätty monitoimihallin arvioitu puolen vuoden vuokra + 400 000, tuntikehys + 20 000, teatterin avustus +100 000 (kumppanuussopimuksen mukainen). Tuotoista on vähennetty -150 000 varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja.

	TP 2023	TA 2024	Raami 2025	Muutos
Tuotot	3 658	2 741	2 591	-5,5%
Menot	-40 802	-41 704	-42 804	2,6%
Kate	-37 144	-38 963	-40 213	3,2%

Hyvinvointitoimialan talousarvio vuodelle 2025 on rakennettu siten, että kaikilla tulosalueilla on selvitetty palvelutarjontaan vaikuttavat tekijät ja palvelujen mahdollinen uudelleenjärjestäminen sekä niiden vaikutus koko toimialan kustannuksiin. Etenkin lasten ja nuorten palveluissa on lapsi/oppilasmäärien vähenemisestä johtuen mahdollisuus suunnitella palvelukokonaisuuksia uudella tavalla kun taas lukiolla tarvitaan lisäresurssia opetuksen tuottamiseen. Lähtökohtaisesti toimialan menot on suunniteltu siten, että lisämäärärahaa tiukkenevassa taloustilanteessa ei tarvita, vaan kustannukset voidaan kattaa toiminnallisilla muutoksilla. Tuottoja joudutaan pienentämään koska avustustuotot pienenevät merkittävästi. Mikäli lainsäädännön muutosten johdosta tai muuttoliikkeen seurauksena tarvitaan palvelujen lisäämistä merkittävästi, tuodaan tämä erikseen käsiteltäväksi lisämäärärahana. Alla tarkempi kuvaus talousarvion 2025 ehdotuksista.

Tuotot

Hyvinvointitoimialan merkittävin tulovähennys on avustustuotoissa. Opetus- ja kulttuuriministeriön alaisten avustusten määrärahat ovat pienentyneet jo kuluvan vuoden aikana, mutta vähenevät entisestään talousarvio- ja -suunnitelmavuosina. Lasten- ja nuorten palvelujen tuotot vähenevät noin 400 000, joista suurimpana eränä avustustuotot. Vapaa-aikapuolella tuotot vähenevät noin 170 000 kohdentuen jäsenkuntien maksuosuuksiin sekä tukiin ja avustuksiin.

Kaupunginhallituksen 27.5.2024 § 188 päättämä hyvinvointitoimian tuloraami on 2 591 000, josta esitetään vähennettäväksi - 570 000. Koko toimialan tuotoiksi vuodelle 2025 esitetään **2 021 062 €**.

Sisäiset kulut

Hyvinvointitoimialan talousarvion sisäisten palvelujen ostot pienenevät - 202 000, mutta sisäiset vuokratulot lisääntyvät +366 000. Näin ollen sisäiset toimintakulut nousevat talousarviovuonna +164 000. Sisäisten menojen osuus on hyvinvointitoimialan talousarviosta 25,5 %. Laskelmassa on huomioitu Koivuharjun koululle ainoastaan puolen vuoden kulut.

Hallintopalvelut

Hallintopalveluissa varaudutaan sekä oppimisen tuen että yläkoulun hankesuunnittelun jatkotyöstämiseen määrärahaisten asiantuntijoiden työpanoksella. Lisäresurssia tarvitaan myös uuden strategian pohjalta hyvinvointiin liittyvien lakisääteisten ja kunnan omien asiakirjojen työstämiseksi yksiin kansiin talousarviovuoden aikana.

Lasten- ja nuorten palvelut

Varhaiskasvatusikäisten lasten syntyvyys on 125-130/v. Ensi syksystä alkaen myös esioppilaiden määrä on 130. Tällä hetkellä esiopetuksessa on 155 lasta, eli eskarilaisten määrä vähenee 25 lapsella. Ensi syksystä alkaen vähenevät esioppilaat mahtuvat koulujen yhteydessä toimiviin esiopetusryhmiin eli Kivikolle, Syväkankaalle, Sauvosaareen ja Hepolaan. Tämä noudattaa myös palveluverkkopäätöstä. Koivuharjun Toivolan päiväkodissa toimiva esiopetusryhmä jatkaa vielä ensi kevään. Esioppilaiden väheneminen vaikuttaa myös kolmen htv:n vähenemiseen määrärahkaisista työntekijöistä.

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 2.5.2022 hyväksynyt kaupungille sopeutusohjelman. Sopeutusohjelman mukaan ulkopuolelta vuokratuista tiloista luovutaan ja toiminnot keskitetään kaupungin omiin tiloihin.

Koivuharjun Toivolan päiväkodista luovutaan 1.7.2025, koska yksikkö jää huomattavalle vajaakäytölle, eivätkä tilat oppimisympäristöltään ja esteettömyydeltään kaikilta osin vastaa etenkin pienten lasten varhaiskasvatukselle asetettuja vaatimuksia. Koivuharjun Toivolan päiväkodin kokonaiskulut ovat vuositasolla noin 1 M€. Ensi syksyn osalta kustannusvaikutus on noin 400 000, jolla voidaan kattaa hyvinvointitoimialan muita tiedossa olevia menoja. Alustavan tiedon mukaan yksikössä on 15 3-5 v ja saman verran alle 3-vuotiaita, joille voidaan osoittaa varhaiskasvatuspaikka muista päiväkodeista.

Perusopetuksen oppilasmäärä vähenee lukuvuosittain: oppilaita oli lv. 2023-2024 1880, lv. 2024-2025 1812 ja lv. 2025-2026 arvio on 1760. Ensi syksynä 2025 ekaluokkalaisia on 155 (7 ryhmää) ja peruskoulun päättää

203 oppilasta. Lukuvuonna 2026-2027 ekaluokkalaisia on 130 ja peruskoulun päättäviä 233 (-100 oppilasta). Lukuvuonna 2025-2026 alakoulun ryhmien määrä vähenee neljällä, yläkoulu- ja pienryhmien määrään ei tule muutosta. Opetushenkilöstö vähenee neljällä määräaikaishuoneopettajalla 1.8.2025 alkaen.

Kuluvana lukuvuonna 2024-2025 ryhmäkoon keskiarvo on alakoulussa 22,9 ja yläkoulussa 22,1 oppilasta. Näistä alle 20 oppilaan ryhmiä on 18, 20-25 oppilaan ryhmiä 56 yli 25 oppilaan ryhmiä viisi.

Koivuharjun koulusta voidaan luopua 1.7.2025 alkaen. Koivuharjun koululla toimisi lukuvuoden 2025-2026 alkaessa ainoastaan kaksi luokkaa 5. ja 6. luokat. Kuudes luokkaa voidaan ohjata Karihaaran kouluun, josta oppilaat jatkavat myös yläkouluun samassa yksikössä. Viidesluokkalaiset ohjataan Kivikon, Karihaaran ja Sauvosaaren kouluihin. Koulumatkat jopa lyhenevät osalla oppilaita, eikä ratkaisu vaikuta kuljetuskustannuksiin vaan päinvastoin. Kahden luokan erillinen koulu ei ole pedagogisesti toimiva eikä myöskään oppilaiden edun mukaista esimerkiksi tuen järjestämisen tai muiden tukipalvelujen osalta. Puolen vuoden aikana sisäiset kulut vähenee 116 000 (vuokra + siivous) ja ulkoiset menot 40 000.

Lukiokoulutuksen opiskelijamäärä on kasvussa: opiskelijoita oli lv. 2023-2024 251, lv. 2024-2025 290 ja lv. 2025-2026 arvio on 320. Tänä syksynä 2024 1. vuoden opiskelijoita on 118 (+20). Lisäksi yhä useampi suorittaa lukion 3. vuoden sijasta 4. vuodessa ja ammattilukiolaisten määrä on lisääntynyt. Lukion opiskelijamäärän kasvu edellyttää opetuksen (kurssien) lisäämistä, jotta ryhmäkooko ei kasva yli 30 opiskelijan ja kurssitarjontaa pystytään järjestämään riittävän laajasti. Opiskelijamäärän kasvu nostaa myös oppimateriaalikuluja.

Talousarviossa on kohdennettu määräraha ICT-välineisiin sekä lukiolle että perusopetukseen. Sanoin on huomioitu ip-toiminnan järjestäminen vammaisille lapsille sekä yhden koulunuorisotyöntekijän palkkakustannukset.

Oppilas ja lapsimäärien väheneminen mahdollistaa seiniin satsauksen sijaan opetuksen ja kasvatuksen laadullisen kehittämisen sekä pedagogisen lisäresurssin suuntaamisen sinne, missä sitä eniten tarvitaan.

Oppimisen tuen järjestelmä uudistuu 1.8.2025 sekä esi- ja perusopetuksessa että lukiokoulutuksessa. Lakimuutosten on määrä edetä eduskunnan päätettäväksi syksyllä 2024. Opetushallitus päivittää tulevan syksyn ja talven aikana oppimisen tuen osuudet esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen opetussuunnitelmien perusteisiin sekä antaa määräykset, joiden perusteella koulutuksen järjestäjien täytyy päivittää paikalliset opetussuunnitelmat. Tuen uudistamiseen on osoitettu menoja toimialan sisältä 78 000.

Vapaa-aika palvelujen kehittäminen ja koordinointi

Kulttuuripalvelujen uudellen järjestelyistä on käyty keskustelua elinvoimatoimialalle kuuluvan Kivalo-opiston rehtorin kanssa. Lasten kulttuurikeskuksen toiminta esitetään siirrettäväksi Kivalo-opiston alaisuuteen, jolloin yhden työntekijän resurssi siirtyy Kivalo-opistolle. Jatkossa lasten kulttuurikeskuksen toimintaa tarjotaan osana Kivalo-opiston tarjontaa. Selvitetään myös mahdollinen lasten kulttuuripassin käyttöönotto.

Tapahtumatoimiston koordinaattorin tuottamiin/suunnittelemiin tapahtumiin tulisi osoittaa huomattavasti vahvemmin kaupungin muiden toimialojen ja keskusviraston roolia ja panostusta, jotta kaupungissa voidaan jatkossakin tuottaa suunnitellusti laadukkaita ja vetovoimaisia tapahtumia eri-ikäryhmille. Eri tahojen tulisikin yhdessä suunnitella kaupungin järjestämien tapahtumien vuosikalenteri, jossa jokaiselle taholle vastuutettaisiin tietyt tehtävät tapahtuman suunnittelussa, markkinoinnissa, toteutuksessa ja lopputyöskentelyssä. Tapahtumien organisoinnissa ja järjestelyissä tehdään yhteistyötä myös kolmannen sektorin kanssa.

Kirjasto liittyy 1.1.2025 alkaen kansalliseen e-kirjastoon hyvinvointilautakunnan 30.5.2024 § 57 päätöksen mukaan. Kulttuurikeskukseen tai kirjaston tiloihin on suunniteltu käynnistettävän keväällä 2025 yhdessä Meriva-säätiön kanssa avoin kohtaamisaikatoiminta ns. Mummola-konseptilla sillä edellytyksellä, että Meriva saa toimintansa Stea-rahoituksen. Kaupungin tehtävänä on osoittaa toiminnalle tilat, mutta varsinaisesta toiminnasta vastaisi Meriva-säätiö. Kirjastossa on myös suunniteltu aloitettavan välinelinauspalvelut ensi vuoden aikana.

Museoiden varastotilan optimointi ja tavararoiden inventointi jatkuvat myös ensi vuoden aikana. Nykyiset nuorisotilat Huvikumpu, Takitsu ja Hepola jatkavat. Koulunuorisotyöhön esitetään vakinaistettavaksi 1 htv ja lisäksi 1 htv nuorisotyöhön, joiden palkkakustannukset osoitetaan hyvinvointitoimialan sisältä.

Hyvinvoinnin terveyden ja liikunnan esittämiseen on huomioitu jo raamissa Kemi Areena puolen vuoden vuokra + 400 000 sekä kumppanuusavustus teatterille +100 000, joka perustuu kumppanuussopimuksen.

Alle 18 -vuotiaiden maksuton uimahallin käyttö määrättyinä aikoina jatkuu toistaiseksi hyvinvointilautakunnan päätöksen 15.12.2022 § 74 mukaisesti.

Kemi-stipendeihin on varattu 3000/v, josta luovutaan ja vastaava summa siirretään kumppanuusavustuksiin 1.1.2025 alkaen. Stipendien sijaan ansioituneita kemiläisiä huomioidaan esimerkiksi kunniakirjoilla.

Uimahallin uudisrakentamista varten tehdään tarveselvitys, jonka pohjalta edetään ympäristötoimialavetoisesti hankesuunnitelmavaiheeseen. Ensi vuoden osalta sevitykset eivät vielä vaikuta uimahallin arkitoimintaan. Alustavan tiedon mukaan vanhan uimahallin purkaminen ja uudisrakentaminen aloitettaneen 2026 vuoden aikana.

Ylikunnallisen musiikkiopiston kuntalaskutus on pienentynyt, koska Kemin kaupunki on saanut enemmän valtionosuutta, joka vaikuttaa kuntien väliseen laskutukseen pienentäen sitä. Tästä johtuen musiikin tuottoja ehdotetaan vähennettäväksi 144 000. Musiikin menoihin, pääasiassa palkkakuluihin osoitetaan noin 170 000 määräraha toimialan sisältä. Ensi kevätkauden opetus on jo suunniteltu, joten menojen osalta alkuvuosi etenee suunnitellusti. Lukuvuoden 2025-2026 suunnittelussa otetaan huomioon tiiviimmän yhteistyön mahdollisuudet musiikkiopiston, kvartetin ja orkesterin toiminnoissa.

Talousneuvottelut muiden ylikunnalliseen toimintaan osallistuvien kuntien kanssa ovat vielä kesken, mutta vaihtoehtoja toiminnan järjestämisessä harkitaan, kuten jousikvartetin kokoonpanon täydentäminen vierailevilla muusikoilla sekä paikkakunnan ja musiikkiopiston opettajilla.

Jokaisen toimialan tulee esittää 3-5 keskeistä strategiaa toteuttavaa projektia. Hyvinvointitoimialan esitettävät projektit vuodelle 2025 ovat:

Palveluverkkoprojekti

Hankesuunnitelmat, tarveselvitykset, asteittainen toimeenpano

Harrasta Kemi-projekti

Harrastusmahdollisuuksien esiintuonti kaikissa ikäryhmissä, uusien konseptien kehittäminen

Välinelainauspalvelu aloitetaan kirjastolla

Oulu 2026 kulttuuripääkaupunkia kohden

Hyten kokonaiskuva-projekti

Suunnitelmat yksiin kansiin, toimialat ylittävä hytetyö keskiöön

Investointeina esitetään ulkokuntoiluvälineiden hankinta ja siihen liittyvät maa- ja pohjarakentamisen työt 100 000 sekä yläkoulun hankesuunnitelman täydentäminen 80 000.

Hyvinvointitoimiala pystyy tuottamaan palvelut annetun menoraamin puitteissa, mutta tämä edellyttää kuitenkin edellä kuvattuja toiminnallisia muutoksia. Esitetyt muutokset eivät kuitenkaan vähennä palvelujen saatavuutta tai heikennä niitä. Muutoksilla pystytään paremmin vastaamaan yksittäisten kuntalaisten palvelutarpeeseen.

Hyvinvointilautakunta esittää raamiin alla olevat muutokset: Kivalo-opistolle esitetään siirrettäväksi menoista - 43 000 ja tuotoista vähennetään edellä kuvatun perusteella -570 000.

	TA 2024	Raami 2025	Muutos- ehdotus	Uusi TA ehdotus
Toimintamenot	-41 704	-42 804	- 43	- 42 761
Toimintatuotot	2 741	2 591	- 570	2 021
Toimintakate	-38 963	-40 213		- 40 740

Oheismateriaalina

Talousarvioesitys 2025, hyvinvointitoimiala

Suoritteet 2025, hyvinvointitoimiala

Investointisuunnitelma 2025, hyvinvointitoimiala

Henkilöstösuunnitelma 2025-2028, hyvinvointitoimiala

Hankesuunnitelma 2025, hyvinvointitoimiala

Hyvinvointisuunnitelman 2022-25 toimenpiteet vuodelle 2025, hyvinvointitoimiala

Esittelijä

Hyvinvointijohtaja Kaisa Rauvala

Päätösehdotus

Hyvinvointilautakunta hyväksyy talousarvion ja investoinnit vuodelle 2025, henkilöstösuunnitelman 2025-2028, lautakunnan keskeiset strategioita toteuttavat projektit, suoritteet ja hankkeet sekä hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet vuodelle 2025.

Hyvinvointilautakunta esittää talousarvion 2025 hyväksyttäväksi kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle.

Päätös

Varajäsen Miia Alasaarela esitti, että Koivuharjun Toivolan päiväkodin toiminta jatkuu 31.12.2025 saakka. Esitys raukesi kannattamattomana.

Varajäsen Pirkko Pehkonen esitti lasten kulttuurikeskuksen toiminnan ja työntekijän säilymistä hyvinvointitoimialan alaisuudessa sekä 43.000€ määrärahan lisäämistä hyvinvointitoimialan talousarvioesitykseen. Esitystä kannattivat Joonas Ylinen, Miia Alasaarela, Paula Keinänen, James Nevala ja Teija Jestilä. Marja-Leena Laitinen kannatti pohjaesitystä. Äänestyksen jälkeen lautakunta päätti poistaa kyseisen kohdan hyvinvointitoimialan 2025 talousarvioesityksestä.

Hyvinvointilautakunta hyväksyi muilta osin talousarvion ja investoinnit vuodelle 2025, henkilöstösuunnitelman 2025-2028, lautakunnan keskeiset strategiaa toteuttavat projektit, suoritteet ja hankkeet sekä hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet vuodelle 2025.

Hyvinvointilautakunta esittää talousarvion 2025 hyväksyttäväksi kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle.